

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גיליון תשנה
ערב שבת קודש פ' תולדות, ר"ח כסלו ה'תשס"ט
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה' "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ו שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ח שנה לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכיו"ר

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי ע"ה רייטשיק

בן שד"ר כ"ק רבותינו נשיאינו

הרה"ח הרה"ת ר' מנחם שמואל דוד הלוי ע"ה

והרבנית מרת לאה ע"ה רייטשיק

נפטר בדמי ימיו, בן נ"ה שנה, ביום כ"א אלול ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י

אנ"ש דלאס-אנדזעלעס, קאליפארניע

שיחיו

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל וספולין רות ב"ר יצחק ע"ה

ולענין ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר ז"ל מרת חשא ב"ר נטע אורי ע"ה ולענין ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה שמאל

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בל די

ב"ה

3 דבר מלכות

ההכרזה שמביאה את הלידה וההתגלות דמשיח / משיחת שי"פ תולדות התשנ"ב

7 זמן הגאולה

מהפיכות שקטות ורעידות אדמה מסימני הגאולה / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

10 המעשה הוא העיקר

הגיע הזמן להתעורר מהאדישות והתרדמה! / הוראות למעשה בפועל

13 ניצוצות של משיח

אין תחליף לגאולה, אפי' לא הפצת המעיינות / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה

14 אעורר אקלוגה אנטי-בנה - אתה האלמנט הקריטי והטקטי
"הקהל" בפרשת תולדות / הוראות הרבי מלך המשיח לשנת "הקהל"

15 כתי"ק - פרסום ראשון

מתי החל המאבק כנגד הגזירה ד"מיהו יהודי"? / צילום מהגהת כ"ק אד"ש מה"ם להקדמת ספר "היום יום"

מוקדש לזכות התמימים השלוחים
לישיבת "תומכי תמימים - מלך המשיח" פורט לורדייל, פלורידה
ולזכות קהילת "מרכז משיח - 770" ורב הקהילה הרה"ח **מרדכי ומשפ' שי' ענתי**

מתי החל המאבק כנגד הגזירה ד"מיהו יהודי"?

בהמשך לצילומים שפירסמנו בגליונות האחרונים מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שלשלת היחס שנדפסה בהקדמה לספר "היום יום", הננו חושפים בזאת צילום נדיר נוסף (מוקטן במעט) כ"ק אד"ש מה"מ הוסיף התיבות: **(גם בגלוי)** בנוגע להתחלת המאבק נגד הגזירה האיומה ד"מיהו יהודי" בשנת תש"ל

תש"ל - מודיע²¹ שבסמיכות ל"ינו"ד שבט" יסיימו את הספר תורה "לקבלת פני משיח צדקנו", שהותחלה ע"י כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) נ"ע²²; ומעורר ע"ד השתתפות באותיות האחרונות שבה²³. מתחיל המאבק נגד הגזירה האיומה

(אח 18)

ד"מיהו יהודי²⁴. מתחיל להדפיס ספרי אביו הרה"ג והרה"ח המקובל ר' לוי יצחק ז"ל. מתחיל לבאר (בכל ש"ק²⁵) הערות אביו ז"ל ב"לקוטי לוי יצחק" לתניא²⁶, וממשיך בזה בשנת תשל"א²⁷.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר **צבי הירש ע"ה סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב ע"ה** - נפטרה ביום ה' טבת יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחי

"הקהל" בפרשת תולדות

כאו"א מהשלושים, בודאי פעל עד עתה גדולות ונפלאות במילוי השליחות ד"וישלח יצחק את יעקב" - כדי להעמיד משפחה כפשוטה וברוחניות (כנ"ל¹), ולברר "חרון אף של מקום בעולם", ובעיקר - "יוסף ה' לי בן אחר", ו"יצחק" - כל השומע יצחק ל², ובכללות - העבודה ד"ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו גו' והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יה' בית אלקים", לעשות מהדברים (גם הכי) תחתונים שבעולם בית ודירה לו יתברך.

ובמיוחד בשנה זו - "שנת הקהל" ו"שנת תשמח" - העבודה ד"הקהל³ את העם, האנשים והנשים והטף⁴ גו' ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת גו' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה"; והעבודה (תשמח) מתוך שמחה.

אמנם, לאחר כל זה - הרי, בשבת זו, פ' תולדות, מברכים וערב ר"ח כסלו, כאשר מתחדש ה"וישלח יצחק את יעקב" וכל הברכות השייכות לזה ("זיתן לך וגו'"), צ"ל החלטה חדשה אצל כל שליח לחזק את פעולותיו במילוי השליחות ביתר שאת וביתר עוז, עד לאופן שלא בערך.

(משיחות ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשמ"ח - מוגה, תרגום מאידית)

- 1) ס"ה בהשיחה (ס"ה"ש תשמ"ח ח"א ע' 95).
- 2) וירא כא, ו.
- 3) וילך לא, יב ואילך.
- 4) ולהעיר מהשייכות לפרשתנו ולהאמור לעיל: ברכת יצחק ליעקב ה' לאחר ההקדמה דהבאת שני השעירים ע"י יעקב ליצחק, שהם כנגד קרבן פסח וחגיגה או שני שעירי יוהכ"פ (זהו פרשתנו קמב, א. וראה לקוטי לוי"צ לשם). ובשניהם מודגש ענין דהקהל את העם:

כל אחד מישראל ממלא את תפקיד המלך בענין "הקהל"!

[.] כמדובר בהתועדויות שלפנ¹ בקשר לשנת הקהל, שכל אחד מישראל הוא מלך בסביבתו, ותפקידו (כמלך דכל ישראל) לקרוא בפני האנשים הנשים והטף פרשיות בתורה כדי לפעול בהם "ליראה את ה'" באופן נצחי - "כל הימים"².

ויה"ר שנזכה לזה מיד, בביהמ"ק השלישי, שהרי, כשיהי' ביהמ"ק השלישי לא יחכו לזמן של "הקהל", אלא יעשו זאת מיד בשמחה ממש, כמו ה"הקהל" שהי' בבית ראשון ושני.

(משיחות ר"ח כסלו ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

1) 'התועדויות' תשמ"ח ח"א ע' 177, 224. ועוד. 2) וילך לא, יג.

ההכרזה שמביאה את הלידה והתגלות דמשיח

תוכנה של ההכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם" הוא התגלות מציאותו

דמלך המשיח ועי"ז ולאחרי זה באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'

● עיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו, כי, כל פרטי הענינים שלאחרי זה (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל,

וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות

מציאותו, וכלולים בה ● צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת

וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", על-ידי-

זה שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח ●

משיחות ליל ה', אדר"ח כסלו, וש"פ תולדות ה'תשנ"ב - מוגה

אלא) להתגלות עצם הנשמה ממש, שזהו אמיתת ענינו של משיח (הן ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל, והן ועאכו"כ משיח הכללי), העצם דישראל שלמעלה מבחי' היחידה.

ויש לומר, שענין זה מרומז בלשון הכתוב²

"מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו" -

"מצאתי" (גם) מלשון "מצוי", שמורה על עצם

המציאות שהוא למעלה מתואר וגדר כו',

למעלה גם מגדר של מציאות, ורק מפני

שמוכרחים להשתמש בביטוי מסוים

משתמשים בלשון "מצוי" (כנ"ל*), היינו

ש"מצאתי דוד עבדי" קאי על העצם דנשמת

א. ע"פ הידוע שכל הענינים דלעתיד לבוא

תלויים במעשינו ועבודתנו כל זמן משך

הגלות¹, מובן, שבעבודת ההכנה להגאולה

האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו צ"ל

מעין ההתחדשות ש"עתידיים להתחדש

כמותה", בדוגמת החידוש דמולד הלבנה,

שהו"ע התגלות העצם דישראל, עצם הנשמה

שלמעלה גם מבחי' היחידה:

נוסף על המדובר כמ"פ שהגאולה

האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו באה

עי"ז שכאו"א מישראל מגלה ניצוץ משיח שבו,

בחי' היחידה (כנ"ל*) - יש להוסיף ולתקן

שעיקר הכוונה היא (לא לבח' היחידה שהיא

א' מחמשה שמות שנקראו לעצם הנשמה,

1) תניא רפ"ז.

2) בתהלים מזמור פ"ט - שממנו באים למזמור צד"ק, השיך במיוחד לשנה זו, שנת הצד"ק.

(* ס"ה בהשיחה - סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 126.

(* ס"ב בהשיחה - סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 122.

אין תחליף לגאולה, אפי' לא הפצת המעיינות

[. .] כסיפור נשיא דורנו אודות הרביים שלפניו (ולהעיר על הפלא אשר, אע"פ שלא הי' נוהג לספר הכל אודותם, הנה דוקא סיפור זה סיפר וגילה וציוה לפרסם כו') שפעם באו לתבוע מאת אדמו"ר הזקן, ולנוסח אחר מאת אדמו"ר הצמח צדק, שכבר כלו כל הקיצין ועדיין לא באה הגאולה וענה שכיון שהפצת המעיינות חוצה והחסידות של הרביים היא כבר באופן כזה שהמעיינות הם בגלוי, ההפצה היא בגלוי והגיעה עד לחוצה בגלוי – הרי כבר ישנו ענין של גאולה, אבל השיבו על זה שצריכים את הגאולה האמיתית והשלימה **בפועל**.

כלומר, שהעיקר הוא גאולה כפשוטה דוקא ואי אפשר להחליף זאת אפילו ע"י ענין נעלה כל כך כהפצת המעיינות חוצה, ולא די אפילו בהפצת המעיינות כפי שנתפשטה בימי אדמו"ר הזקן ביחס להפצה בימי הבעש"ט והמגיד – הנהגה שהתחילה בעיקר בי"ט כסלו (והרי עומדים בר"ח כסלו שכולל כל עניני החודש ועאכו"כ יום עיקרי כל כך שהוא עצמו נעשה "ראש השנה" על כל השנה כולה ועאכו"כ ביחס ליום ר"ח) ואעפ"כ מוכרחים גאולה בפועל דוקא, כנ"ל.

(משיחת ליל אדר"ח כסלו ה'תש"נ – בלתי מוגה)

חסר רק ה"מכה בפטיש" ומיד מתגלה לעיני בשר

לפי כל הסימנים שבגמ' וברייטא, וכמדובר כמ"פ – נמצאים אנו באמצע אחרית הימים, וחסר רק ה"מכה בפטיש", ע"י הקב"ה ומלכא משיחא – על כל עניני הגלות בפועל, ומיד מתגלה לעיני בשר, "וראו כל בשר יחדיו", ש"והיתה לה' המלוכה".

(משיחת ר"ח כסלו ה'תשמ"ח – בלתי מוגה)

משיח צדקנו לא ממתין לאליהו הנביא אלא בא יחד עמו

ועוד והוא העיקר – שתיתכף ומיד זוכים לבואו של השליח האמיתי, "הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא", שמבשר על ביאת משיח צדקנו, ויתירה מזה, שמשיח צדקנו לא ממתין לביאת אליהו הנביא, אלא בא ביחד עמו, וכאו"א מאתנו, בתוככי כלל ישראל, נעשה שליח להודיע לעצמו, לבני ביתו, ולכל הסביבה כולה, ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא", "מראה באצבעו ואומר זה".

(משיחת ש"פ תולדות ה'תנשא – בלתי מוגה)

שכאשר החיות דכאו"א מישראל הוא בענין המשיח הנ"ל, ה"ז מביא (בדרך ממילא) למעמד ומצב דימות המשיח, שהעצם דישראל יהי' בהתגלות בפועל ממש; ובזה גופא "לימות המשיח" לשון רבים, די"ל שרומז על שתי התקופות הכלליות שבימות המשיח⁶, ורומז גם על כל ריבוי העליות שיהיו בימות המשיח באופן של הליכה מחיל אל חיל עד אין קץ.

ובפרטיות יותר:

הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח" מתבטא בכך שתיתכף כשניעור עצם הנשמה (שמתגלה עצם מציאותו ורק העצם) מרגיש **בנשימת** האויר ענינו של משיח⁷ – **אויר של משיח** ובלשון חז"ל⁸ "רוחו של מלך המשיח".

ויש לומר ש"אויר (רוח) של משיח" הוא למעלה גם מ"אורו" של משיח⁹, כי **אור** של משיח מורה על **ההתגלות** דמשיח ע"י **פעולותיו** (כמו "לחם מלחמות ה'" עד ש"נצח"¹¹, וכו"ב), משא"כ **אויר** של משיח מורה על **העצם** (חיות) דמשיח, כלומר התגלות **מציאותו** (מציאות שקיימת גם לפני¹²

(6) ראה לקו"ש תכ"ז ע' 198 ואילך. ועוד.

(7) וגם בעת השינה נושם האויר של משיח, אלא שאינו מרגיש זה, ולכן עיקר הענין ד"למען תזכור... כל ימי חיך להביא לימות המשיח" מתחיל כשניעור משנתו (ועי"ז נפעל גם בעת השינה).

(8) ב"ד פ"ב, ד. פ"ח, א.

(9) זח"ג לד, ב. נת' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריט ואילך.

(10) כידוע ש"אויר" אותיות אור י', שהי"ד* הוא מקור ה"אור", וכפי שרואים במוחש שאור הנר הוא כשיש אויר סביב האור (ובלא אויר יכבה ולא יאיר כלל), היינו, שהאויר הוא מקור האור (כמבואר בדרושי חנוכה (תו"א) מקץ מב, ג. וראה גם ספר הערכים חב"ד (כרך ב) מע' אויר. וש"נ).

(11) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

(* שרומז גם על היר"ד שבנפש האדם, יר"ד עקב, נקודת היהדות, בחי' היחידה, ועד לעצם הנפש שלמעלה גם מבחי' היחידה.

משיח שלמעלה מתואר וגדר (למעלה גם מבחי' יחידה הכללית), שלכן נקרא בשם "מצוי" ("מצאתי"); **ולאח"ז** "בשמן קדשי משחתיו", ש"שמן" מורה על בחי' היחידה הכללית שבנשמת משיח, שחודרת בכל עניניו, בדוגמת השמן שמפעפע בכל דבר³.

וענינו בעבודת כאו"א מישראל – שגם **לפני** שפועל בעצמו והתמסרות להקב"ה [ועד ביטול והודאה והתמסרות להקב"ה [ועד שנמצא במעמד ומצב שאין לו להרהר בדברי תורה⁴, ובודאי לא בחי' היחידה שבתורה פנימיות התורה] – ישנה עצם מציאותו, **עצם הנשמה**, ו"דיעה" זו (רק – שניעור משנתו) פועלת ומביאה לכל עניני העבודה בפועל ממש כפי שחודרים **בהתגלות** דעצם הנשמה, וזהו אמיתת הענין דביאת המשיח, שהעצם דישראל הוא בהתגלות בפועל ממש (כנ"ל⁵).

ב. ויש לומר שענין זה מרומז בלשון חז"ל "כל ימי חיך להביא לימות המשיח":

"כל ימי חיך" – פירושו בכל רגע ורגע שהאדם חי, הן ביום והן בלילה, הן ער והן ישי, שגם אז הוא חי ע"י נשימת האויר ("כל הנשמה תהלל י-ה", "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו"⁵) שמוכרח להיות בכל רגע ורגע (משא"כ אכילה ושתי), ו"כל ימי חיך להביא לימות המשיח" – פירושו שהחיות שלו (בכל רגע ורגע) הוא בהבאת ימות המשיח, כלומר, לא רק בשעה שחושב ומדבר ועושה פעולות להביא המשיח, אלא עצם חיותו ("חיך") הוא להביא לימות המשיח.

ויש להוסיף בדיוק הלשון "להביא לימות המשיח" – "להביא" דייקא, ולא בלשון הרגיל "לרבות", ו"לימות המשיח" לשון רבים –

(3) ראה חולין צז, רע"א. שו"ע יו"ד סק"ה ס"ה.

(4) ראה שו"ע אדה"א או"ח (מהדו"ת) ס"א ס"ו.

(5) תהלים בסופו. ב"ד פי"ד, ט. דב"ד פ"ב, לו.

(* ס"ס בהשיחה - שם ע' 129.

"שישו בני מעי" ... אזי מגיע מצב ש"נמאס לו כבר מעצמו" ... ואז נזכר סוכ"ס ש"אדם לעמל יולד"¹⁵, ובמילא, ממתין עד שיתנו לו את הכבוד המאתים, ויכריזו שהוא "המשפיע", בה"א הידיעה, ואז - יצא ויכריז: "עמדו הכן כולכם!" "יעצט וועל איך אייך זאגן תורה!" ...

יעשה כאו"א חשבון צדק בנפשו: כמה "נרות להאיר" הדלקת בערב שבת זה?!

כיצד יכולים לשבת בשלוחה - כאשר יודעים שישנו פס"ד ברמב"ם¹⁶ שהעולם כולו שקול, וע"י "מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה"?! ... כלומר, לא זו בלבד שביכלתו לפעול איזה תיקון בעולם, אלא ביכלתו לגרום "תשועה והצלה" לכל העולם! וכיצד יכולים "להתנפח" ולהמתין ל"כיבודים" - כאשר יודעים שמדובר אודות יהודי שנמצא במצב של פיקוח-נפש, שאז צריך אפילו "כהן-גדול" להפסיק באמצע עבודת יום הקדוש בקודש הקדשים, ולצאת לפנות גל של אבנים, אפילו על הספק וספק ספיקא¹⁷ - שמא יוכל להציל יהודי שנמצא שם!!

יעשה כאו"א חשבון צדק בנפשו: כמה "נרות להאיר" הדלקת בערב שבת זה, וכמה "נרות להאיר" הדלקת ביום שלפנ"ז?!

הגיע הזמן להתעורר מהאדישות והתרדמה - כלשון הרמב"ם¹⁶: "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם", ולזרוק את עצמו ("אריינווארפן זיך") מתוך מסירה ונתינה בעבודה דהפצת המעיינות חוצה.

(משיחת ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

17 יומא פג, א - במשנה, רמב"ם הל' שבת פ"ב הי"ח. תושו"ע ואדה"א או"ח סשכ"ט ס"ג.

15 איוב ה, ז. 16 הל' תשובה פ"ג ה"ד.

וענין זה יכול וצריך להיות גם ברגע זה - ע"י התעוררות מחדשת בתוקף מחודש דעצם הנשמה (ע"ד ניעור משנתו) "להביא לימות המשיח", עי"ז שמוסיף עוד "מצוה אחת" כדי להכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות ולהביא לו ולהם תשועה והצלה¹⁴.

וכל זה - לאו דוקא בענינים נעלים הקשורים עם בחי' היחידה, כמו לימוד והפצת תורת החסידות, יחידה שבתורה, אלא גם (ובעיקר) בענינים פשוטים, כמו נתינת צרכי הגשמיים של יהודי, הקשורים עם עצם מציאותו (נשמה בגוף¹⁵), כולל ובמיוחד הצרכים הנוספים חדוש כסלו, בימי חנוכה, "ימי שמחה והלל"¹⁶, שמוסיפים בסעודות של שמחה¹⁷, כולל גם המנהג דנתינת מעות חנוכה (כפי שנהגו רבותינו נשיאינו¹⁸), ולפנ"ז בסעודות והתוועדויות של שמחה דימי הגאולה יו"ד וי"ט כסלו.

ד. ויה"ר והוא העיקר - שבתחלת חודש כסלו, חודש הגאולה, תבוא בפועל ובגילוי הגאולה האמיתית והשלימה, התחלת הגאולה ושלמותה, ע"י משיח צדקנו - "יעמוד מלך מבית דוד כו", עד ש"יתקן את העולם לעבוד את ה' ביחד, שנאמר¹⁹ אז אהפוך אל עמים גו' לעבדו שכם אחד"¹¹.

וכמרומו גם בסיום וחותר ההפטר דשבוע שעבר ובהתחלת פרשת השבוע:

ההפטר דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה

14 קידושין מ, רע"ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד. 15 גוף גשמי שהתהוותו מ"מהותו ועצמותו . . . (ש)הוא לבדו בכוחו ויכולתו לברוא יש מאין" (תניא אגה"ק ס"ז), ובו דווקא היא בחירת העצמות (ראה תניא פמ"ט. סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך). 16 רמב"ם הל' חנוכה פ"ג ה"ג. 17 ראה לקו"ש ח"י ע' 142 ואילך. וש"נ. 18 "היום יום" כ"ח כסלו. וראה לקוטי לוי"צ אגרות-קודש ע' שנח. 19 צפנ"י ג, ט.

למלכות¹²) בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו (אויך שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל ע"י פעולותיו אור של משיח).

ועפ"ז מובן שעיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו ("מצאתי דוד עבדי"), כי, כל פרטי הענינים שלאח"ז (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות מציאותו, וכוללים בה, כשם שמולד הלבנה כולל התגלות אורה באופן של הוספה מרגע לרגע עד למילוי ושלימות הלבנה.

ויומתק בדיוק הלשון "כל ימי חיך להביא לימות המשיח" - שהחיות ("חייד") כשנתגלתה מציאותו מביאה (בדרך ממילא) לימות המשיח, כיון שמציאותו (חיותו) כוללת כל פרטי הענינים דימות המשיח, שכולם כלולים בהתגלות עצם מציאותו (מולד הלבנה).

ג. ובנוגע לפועל - "המעשה הוא העיקר"¹³:

כיון שכבר ה' מולד הלבנה ("שהם עתידים להתחדש כמותה") בראש חודש כסלו "ראש חודש של גאולה", חודש השלישי (שקשור עם גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי) דשנת ה'תשנ"ב (ה' תהא שנת נפלאות בה, בכל מכל כל) - צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", עי"ז שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח (שזוהי עצם מציאותו של כאו"א מישראל, משיח שבו) שמביאה לימות המשיח.

12 "מאותן הבאים מבני דוד ועדיין ה' להם ממשלה גם בגלות . . . כגון רבינו הקדוש" (חדא"ג מהרש"א לסנהדרין צח, ב). 13 אבות פ"א מ"ז.

תורת החינוך החב"די

קלטות שמע, דיסקים לצפייה וחברות קריאה של הרצאות ומאמרי חינוך מאלפים מאת רבנים, משפיעים ואנשי חינוך

הרב מרדכי שמואל אשכנזי • הרב יוסף הכט • הרב מנחם מענדל גלובוסקי
הרב יוסף יצחק יעקבסאן • הרב יצחק ערד • הרב מרדכי חוטנשטיין • הרב שמעון וייצהנדלר • ועוד

להזמנת קטלוג חינם -
טל: 03-9600667, פקס: 03-9607219
ת"ד 2025, כפר חב"ד 72915
chinuch@015.net.il

ניתן להזמין מספר רב של הרצאות בדיסק אם-9-3 חסכוני.

חובה לכל הורה ומחנך

"יחי אדוני המלך דוד לעולם" 20 – נצחיות מלכות דוד שנמשכה במלכות שלמה, ששלימותה ע"י המלך המשיח שהוא "מבית דוד ומזרע שלמה" 21 – שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח.

ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו' – כמרומז בהתחלת פרשת השבוע: "ואלה תולדות יצחק" – שהלידה ("תולדות") דמלך המשיח (התגלות מציאותו) היא באופן גלוי לעין כל ("ואלה" 22), עד ש"כל

(20) מלכים א, א, לא.

(21) סהמ"צ להרמב"ם מ"ל"ת שס"ב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת תימן.

(22) ובפרטיות יותר: לא רק "אלה", אלא "ואלה" (בתוספת וא"י*), "מוסיף על הראשונות", וע"ד מ"ש

(* ולהעיר מהשייכות דאות וא"ז להגאולה - חמשה ואי"ן ד"יעקוב" (פרש"י בחזקוני ט, מב).

השומע יצחק לי" 23 ("יצחק" 24, ולא עוד אלא שפועל גם על אה"ע" 25, הן הבירור דלבן (בפרשת ויצא) והן הבירור דעשו (בפרשת וישלח), "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה" 26, "בימי המשיח, שנאמר 27 ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה" 28 – תיכף ומיד ממש. ■

בהמשך הפרשה (כז, כח ובפרש"י) "ויתן", "יתן ויחזור ויתן".

(23) וירא כא, ו.

(24) ולהעיר שלעתיד לבוא יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו" (ישעי' סג, טז. שבת פט, ב. וראה תו"א פרשתנו יז, ג. תו"ח שם ד, ד ואילך. ועוד).

(25) להעיר ש"תולדות יצחק" הם "יעקב ועשו האמורים בפרשה" (פרש"י ריש פרשתנו).

(26) וישלח לג, יד.

(27) עובדי' בסופו.

(28) פרש"י וישלח שם.

מוקדש לזכות הרה"ח ר' מנחם מענדל הלוי זוג' מרת נחמה פייגא וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ח דוד הלוי ובניהם נתן הלוי ויוסף יצחק הלוי ש' לאבקובסקי. מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחיה מוסיא שיחי שגלוב

המדור "ניצוצות של משיח" מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בה"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמדיהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יח"ד שתיכף ומיד יקיים יעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

אותו בקשר להוספת חיות בעניני חסידות, ומעריך את חשיבותה של הזמנה זו, ובסופו של דבר, מתברר לו שכל הכוונה בהזמנתו היתה רק כדי שאח"כ יוכלו לבקש ממנו הוספה של ח"י דולר – נקל לתאר איזה רגש יגרום לו דבר כזה! הכוונה אינה לעשותו "תורם", אלא לעשותו "חסיד"!

ששה ימים בשבוע הוא חושב על כסף, אבל ביום השבת – יודע כל יהודי שכסף הוא דבר מוקצה! לכל הפחות ביום השבת אל תחשוב על כסף "ביום" השיעי תשבות! אלא מאי – הוא דואג מה יה' באמצע השבוע, כאשר יצטרך להתרים בעה"ב פלוני, ובכן, אי משום הא – אדרבה: כאשר אתה תעסוק בענינים שהוטלו עליך – ידאג הקב"ה לענינים הכספיים באופן טוב יותר ממך!...

מהי הסיבה למצב זה אצל המושפעים, הרי הסיבה היא – מפני שהמשפיעים יושבים בד' אמות שלהם, ואינם עושים מאומה!

הם רק יצאו מכתלי ישיבת תומכי תמימים – וכבר שכחו את התפקיד שהוטל עליהם, והתיישבו "אישי' תחת גפנו ותחת תאנתו"! ואילו ה' מדוב אודות "גן" ו"תאנה" דקדושה [גפן" – התעסקות בסודות ורזין תורה, ו"תאנה" – שעל ידה נעשה התיקון דחטא עה"ד, כמ"ש 8 "ויתפרו עלה תאנה", כמבואר בקונטרס עץ החיים פ"ט הדברים] – ה' טוב!...

יודעים אתם היטב עד כמה נשיא דורנו "האָט זיך אויפגעגעסן די האַרץ" אודות ההתעסקות בהפצת המעיינות חוצה

בהיותכם בכתלי ישיבת תומכי תמימים החדירו בכם שתפקידכם להיות "נרות להאיר" 10, להאיר את ה"נר ה' נשמת אדם" 11 שבכאו"א מישראל, כדברי הבעש"ט 12 שכל יהודי הוא בבחינת "ארץ חפץ" 13 שנגנוזים בה אבנים טובות ומרגליות, אלא שיש להביא זאת מן ההעלם אל הגילוי;

וכמו כן הסבירו לכם שתפקידכם לצאת "למלחמת בית דוד" – וכפי שנתבאר בארוכה בהתוועדות שלפנ"ז 14 שבימינו אלו שייך תפקיד זה לא רק לאותם עשרות ומאות שלמדו בתומכי תמימים בתקופה ההיא, או אלו שלומדים בתומכי תמימים כיום, אלא תוכן הדברים שייך לכאו"א מישראל;

ויודעים אתם היטב עד כמה תובע נשיא דורנו שצריכים להשתדל בכל הפעולות דהפצת המעיינות חוצה, ולא רק שאמר זאת סתם ככה, באופן ד"מהיכי תיתי", אלא "ער האָט זיך אויפגעגעסן די האַרץ"... בתבעו אודות ההתעסקות בהפצת המעיינות חוצה.

ולאחרי כל זה – יושבים "אישי תחת גפנו ותחת תאנתו", ועוסקים בכל הענינים דאכילה ושתי' וטיוול כו', ורק לאחרי שסיים את כל העסקים שלו, ויכול להתהלך מתוך רגש של

(11) משלי כ, כז. וראה תניא פי"ט.

(12) "היום יום" - י"ז אייר. כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סמ"ד. וש"נ.

(13) מלאכי ג, יב.

(14) שיחת כ"ף חשוון ס"ד ואילך.

(6) משפטים כג, יב. תשא לד, כא.

(7) ל' הכתוב - מ"א ה, ה. מיכה ד, ד.

(8) בראשית ג, ז.

(9) פרק י (ע' 37).

(10) ראה לקו"ש ח"ב ע' 484 ואילך, ובהנסמן שם. ועוד.

הגיע הזמן להתעורר מהאדישות והתרדמה!

ומכאן באים להמדובר כמ"פ¹ אודות ענין ה"משפיעים", אשר לאחר כל הדיבורים בענין זה – נשארו ה"משפיעים" בקרן זוית שלהם, והמושפעים – בקרן זוית שלהם!

עברו מספר שבועות מאז שדובר אודות ענין זה בפעם האחרונה², ומה נעשה מאז ועד היום – התקיימה אסיפה ועוד אסיפה, ובאסיפות אלו נאמרו דברים מתוך התלהבות ורגש חסידותי, ולאחרי כל זה – לא אירע מאומה בנוגע לפועל!

אילו לא היתה אסיפה בקשר לענין זה – יכולים לומר שלא ידעו שצריכים לעסוק בזה, לא ידעו שישנם כאלו שזקוקים ל"משפיע", או שלא ידעו שעליהם הוטל התפקיד להיות "משפיעים", וכיו"ב; אבל לאחר שהיתה אסיפה ועוד אסיפה בענין זה, ונתקבלו החלטות וכו', וכל זה – במקום קדוש, ובמעמד עשרה משרה, שאז "שכינתא שריא"³, כלומר, **שהקב"ה בכבודו ובעצמו** ה' נוכח באסיפה זו, ושמע את ההחלטות שנתקבלו באסיפה זו – הנה כאשר לאחר כל זה לא עושים מאומה, הרי הדבר חמור שבעתיים!...

ובכלל – כאשר מעוררים שיש לעסוק בענין מסויים, נעשה סדר שלכל לראש צריכים לארגן אסיפה, ובאסיפה זו יחליטו שצריכים לארגן עוד אסיפה וכו'... – אין זמן לאסיפות, "משיח צדקנו שטייט הינטערן וואנט"..." "הנה זה עומד אחר כתלנו"⁴, ובמילא, צריכים להשלים את העבודה דהפצת המעיינות חוצה בפועל ממש, "כל יומא ויומא עביד עבידת"⁵, ובמקום זה – עושים "אסיפות"...

ולא עוד אלא שלאחרי כל האסיפות, כותבים ומודיעים לי, שהחליטו שיש לשלוח מישהו לאסוף כסף, ושואלים אותי האם נכון הדבר!

כל דבר מקשרים מיד עם "עגל הזהב האמריקאי" – כסף!

מדברים אתו אודות הפצת המעיינות חוצה, והוא משיב אודות .. כסף!... כל דבר מקשרים מיד עם "עגל הזהב האמריקאי" – כסף!...

כאשר הוא מזמין מישהו לאסיפה, הרי המכוון שלו הוא – שלמחר יוכל לבוא אלי ולבקש ממנו צ'ק!

להתרים יהודי לענין של צדקה – פעולה חשובה היא; אמנם, כאשר פלוני חושב שהזמניו

(1) ראה לקו"ש ח"ז ע' 493 ואילך. ועוד.

(4) שה"ש ב, ט. וראה "קול קורא" שנדפס ב"הקריאה והקדושה" סיון תש"א. אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ה ע' שסז. ועוד.

(2) ראה שיחת ש"פ לך לך ש.ז. סי"ח ואילך.

(5) זח"ג צד, רע"ב.

(3) סנהדרין לט, א.

מהפיכות שקטות ורעידות אדמה מסימני הגאולה

[. .] ההדגשה בדירור העולם בתקופתנו זו כהכנה לימות המשיח, היא (לא רק באופן ד"אמורים בפרשה", בתורה, אלא גם) באופן הנראה בגלוי במצב העולם כולו בימינו אלה. ובהקדמה:

ישנם התמהים על המדובר בתקופה האחרונה שעומדים אנו בסוף זמן הגלות, עקבתא דמשיחא, ושואלים: היכן רואים זאת? הרי עולם כמנהגו מידי שנה בשנה כרגיל נוהג? – ולפלא הכי גדול שאינם מתבוננים בהמאורעות שמתרחשים בעולם, מאורעות הגלויים ומפורסמים!

בתקופה האחרונה (החל משנים הכי אחרונות, ומוסיף והולך מזמן לזמן) מתרחשים ברחבי העולם **מהפיכות קיצוניות**, מן הקצה אל הקצה, ובחסידי ה' מתרחשים מהפיכות אלה **בשקט**, כלומר, ללא מלחמות ושפיכות-דמים, רחמנא ליצלן, עד כדי כך, שחיי היום-יום (בעניני המסחר וכיו"ב) ממשיכים להתנהל ע"ד הרגיל, כאילו עולם כמנהגו נוהג, למרות שמתרחשת מהפיכה קיצונית בהנהגת המדינה כולה, אלא שהיא מהפיכה **פנימית**, בדרכי פוליטיקא מדינית:

לכל לראש ומתחיל ממדינת רוסיא (המדינה שממנה בא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו יחד עם תלמידיו ושלוחיו), אשר, לאחר תקופה של שבעים שנות משטר **תקיף ואימתני** שהפיל חיתתו על כל תושבי המדינה, עד שאפילו עבור התבטאות של ביקורת על המשטר היו עונשים להשלח לארץ גזירה (סיביר וכיו"ב) – נעשה לפתע, בפרק זמן קצר ביותר, **שינוי קיצוני** (ע"י העומדים בראש הנהגת המדינה) במשטר המדינה, ומתפשט גם בשאר מדינות דוגמתן.

ועד"ז במדינת סין – שבתקופה האחרונה מתרחשת מהפיכה בהנהגת המדינה בפנים וגם בנוגע לקשר ויחס עם שאר מדינות העולם, וכיו"ב, וכן במדינת הודו – שבפרק זמן קצר יחסית הוחלפו ראשי השלטון ששלט במשך תקופה ארוכה, ועד"ז מהפיכות קיצוניות בעוד כמה מדינות ברחבי העולם, ועד ל"איי הים", אשר, אין צורך לפרט ולהאריך, כיון שהדברים ידועים ומפורסמים.

והמדובר אודות מהפיכות במדינות כאלו שיש בהם **ריבוי עצום** של בני-אדם, כלומר, מהפיכות בממשלות ומשטרים שמנהיגים **בליוני אנשים בכל רחבי העולם**, ועד לרוב האנשים שבכל העולם!

וה"נס" שבדבר – ולפלא הכי גדול שלא שמים לב לכל זה, "אין בעל הנס מכיר בנסו"²

(1) עי"ז שנשתלשל מהתורה – "אסתכל באורייתא וברא עלמא" (זח"ב קסא, רע"ב). ולהעיר גם מהמשך המאמר – "בר נש אשתדל באורייתא ומקיים עלמא",

(2) נדה לא, א.

שנעשה ע"י עבודתם של ישראל, כדלקמן בפנים.

– שמהפכות קיצוניות, שיש להם השפעה ישירה על רוב העולם, מתרחשות בשקט ובמנוחה, דבר שאין לו אח ורע בתולדות האנושיות כולה:

מהפיכות במשטר ושלטון של מדינות היו מלווים תמיד במלחמות עקובות דם שהתנהלו במשך תקופה ארוכה, שיבשו את מהלך החיים, הביאו הרס וחורבן ר"ל. ואין צורך להרחיק לכת ולחפש בדברי ימי העולם בדורות שלפנ"ז, כיון שראינו בדורנו זה את החורבן הנורא במלחמת העולם השני, לא תקום פעמיים צרה.

ואילו בימינו אלה, מתרחשים מהפכות קיצוניות גדולות יותר, ברוב העולם, ובחסידי ה', ה"ז ללא מלחמות ללא שפיכות דמים, ח"ו, אלא מתוך שקט ומנוחה.

ויש להוסיף, שמהפכות בעולם בימינו אלה רואים (לא רק ביחס להנהגת בני-אדם, אלא) גם ביחס לשאר הנבראים שבעולם, חי צומח ודומם – ועידות אדמה שאירעו בתקופה האחרונה, בפרק זמן קצר, ונמשכות גם עתה במקומות שונים בעולם (גם במדינה זו), ובחסידי ה', הקרבנות היו במספר קטן, ובפרט ביחס למקרים דומים שאירעו בתקופות שלפנ"ז.

וביאור השייכות דכהנ"ל לבני"י – (דלכאורה, מאורעות שמתרחשים במהלכי הפוליטיקה ברחבי העולם (ללא קשר ישיר לבני"י) אינם מענינם של בני"י, שתפקידם לעסוק בלימוד התורה וקיום המצוות) – בכמה פרטים:

(א) הכרת גדלות הא-ל ונתינת שבח והודי' על גודל חסדיו – שכן, נוסף לגדלות הא-ל שנראית בהנהגת הטבע, כמ"ש "השמים מספרים כבוד א-ל גו"ל"⁴, "כי אראה שמך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת"⁵, מודגשת יותר גדלות הא-ל בהנהגה נסית, כבנדוד"ד, שמהפיכות קיצוניות ברחבי העולם מתרחשות בשקט ומנוחה, נס גדול שאינו אלא בכחו של הקב"ה ה"כל יכול"! ועל כך יש להודות להקב"ה על גודל החסד שבדבר, במכ"ש וק"ו מנתינת שבח והודי' על הנהגת הטבע מידי יום ביומו.⁶

(ב) הוספה באמונה בביאת המשיח והצפי' לביאתו, "אחכה לו בכל יום שיבוא" – שכן, מהפכות בעולם הם מהסימנים שהובאו במדרשי חז"ל על התקופה דעקבתא דמשיחא⁷, וכשרואים מהפכות גדולות בימינו אלה, ה"ז סימן נוסף שנמצאים אנו ברגעים האחרונים דעקבתא דמשיחא, ותיכף ומיד ממש בא משיח צדקנו.

(משיחת ש"פ תולדות, ד' כסלו ה'תש"נ - מוגה)

(3) מלבד העובדה שבכמה מדינות נעשה קל יותר לקיים תומ"צ.

(4) תהלים יט, ב.

(5) שם ח, ד.

(6) ופשוט, שההתעסקות בלימוד התורה וקיום המצוות אינה גורעת כלל בהתבוננות בגדלות הא-ל ונתינת שבח והודי' על גודל חסדיו.

(7) ולדוגמה: "אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגלו של משיח" (ב"ר פמ"ב, ד). "שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי העולם מתגרים זה בזה כו" (פסיקתא רבתי פיסקא קומי אורי). והרי תוכן ד"מלכיות מתגרות" הוא מהפכות בעולם, אלא, שבחסידי ה' ה"התגרות" היא מתוך שקט ומנוחה.

שייכות פ' תולדות יום השבת להגאולה

יום השבת בכלל שייך לגאולה – "שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹, ועד"ז פ' תולדות – התחלת הפרשה היא "אלה תולדות יצחק", לשון גילוי כמו "מראה באצבעו ואומר זה"² וכפירוש רש"י – "הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק" (וכמבואר במאחז"ל³ שהדמיון בין אברהם ויצחק הי' כל כך גלוי ("אלה") עד שהיו צריכים סימן להבדיל ביניהם), ועד"ז בהמשך הפרשה ("התולדות" והפרטים שבגילוי ד"אלה") "ויתן לך", "יתן ויחזור ויתן" – שגם זה מורה על המשכה וגילוי נעלים ביותר (כבר מתחילתם (כמובן מזה שההתחלה היא בהוספה ד"ויתן", כנ"ל), ובפרט שבפסוק זה מתחיל חלק מיוחד בפרשה בקריאת התורה וכו') כמדובר בזה כמ"פ בארוכה ומבואר בפרטיות הן בדרושי חסידות והן בספרי נגלה השייכים לפסוק זה.

ויהי רצון שכן יהי' בפועל ממש, שכן, כשם שנס אמיתי הוא דוקא כאשר איננו נשאר בהעלם אלא נראה ונרגש בגלוי, עד"ז בנוגע לגאולה שצריכה לבוא בפועל ממש, באופן גלוי וניכר עד כדי כך שאפשר להכיר בו בחוש המישוש.

וכסיפור נשיא דורנו⁴ אודות הרביים שלפניו (ולהעיר על הפלא אשר, אע"פ שלא הי' נוהג לספר הכל אודותם, הנה דוקא סיפור זה סיפר וגילה וציוה לפרסם כו') שפעם באו לתבוע מאת אדמו"ר הזקן, ולנוסח אחר מאת אדמו"ר הצמח צדק, שכבר כלו כל הקיצין ועדיין לא באה הגאולה וענה שכיון שהפצת המעינות חוצה והחסידות של הרביים היא כבר באופן כזה שהמעיינות הם בגלוי, ההפצה היא בגלוי והגיעה עד לחוצה בגלוי – הרי כבר ישנו ענין של גאולה, אבל השיבו על זה שצריכים את הגאולה האמיתית והשלימה בפועל.

כלומר, שהעיקר הוא גאולה כפשוטה דוקא ואי אפשר להחליף זאת אפילו ע"י ענין נעלה כל כך כהפצת המעינות חוצה, ולא די אפילו בהפצת המעינות כפי שנתפשטה בימי אדמו"ר הזקן ביחס להפצה בימי הבעש"ט והמגיד – הנהגה שהתחילה בעיקר בי"ט כסלו⁵ (והרי עומדים בר"ח כסלו שכולל כל עניני החודש ועאכו"כ יום עיקרי כל כך שהוא עצמו נעשה "ראש השנה" על כל השנה כולה ועאכו"כ ביחס ליום ר"ח) ואעפ"כ מוכרחים גאולה בפועל דוקא, כנ"ל.

(משיחת ליל אדר"ח כסלו ה'תש"נ - בלתי מוגה)

(1) תמיד בסופה. (2) ראה לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ח"ח ס"ע 490 (3) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב. ואילך. ועוד. (4) ראה לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ח"ח ס"ע 490 (5) סה"ש תו"ש ס"ע 112 ואילך.

מוקדש לזכות ר' מיכאל נחמיה בן חוה אסתר וזוג' רחל יפה בת מינדל שיחיו ולזכות מרת חיי' רחל בת שפרינצא שנאל שתחי' ולזכות אורי אהרן יואל בן מינדל וזוג' בתיה רות בת שרה שיחיו וילדיהם: שטערנא שרה ושמואל שיחיו ולזכות שושנה חסי'ה בת מינדל לזיווג הגון, ולזכות דוד יעקב בן מינדל לרפוש"ש בגו"ר ולזיווג הגון ולזכות יוסף יצחק בן דייזל פרומה לברכה והצלחה בגו"ר ולזכות צבי בן חיי' רחל לרפוש"ש וקרובה